

LIETUVOS RESPUBLIKOS KULTŪROS MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, J. Basanavičiaus g. 5, LT-01118 Vilnius, tel. +37067973210, el. p. info@lrkm.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188683671

Lietuvos Respublikos finansų ministerijai

2023-04 Nr.

I 2023-03-21 Nr. 6K-23/1747

Kopija

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir
darbo ministerijai

DĖL MOKESČIŲ ĮSTATYMŲ PAKEITIMO PROJEKTŲ

Lietuvos Respublikos kultūros ministerija (toliau – Ministerija) pagal kompetenciją įvertino Lietuvos Respublikos finansų ministerijos 2023 m. kovo 21 d. raštu Nr. 6K-23/1747 „Dėl mokesčių įstatymų pakeitimo projektų“ pateiktą išvadoms gauti Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 2, 6, 8, 13¹, 16, 17, 18, 18², 20, 21, 24, 25, 27, 34, 35 ir 37 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 12¹ straipsniu įstatymo projektą (toliau – Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo projektas), Lietuvos Respublikos pelno mokesčio įstatymo Nr. IX-675 2, 5, 12, 17, 17², 18, 19, 46¹, 47, 56¹ straipsnių, 1 priedėlio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 30² straipsniu įstatymo projektą (toliau – Pelno mokesčio įstatymo projektas) ir Lietuvos Respublikos pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 21, 71, 92 straipsnių ir 2 priedo pakeitimo įstatymo projektą (toliau – PVM įstatymo projektas) (toliau kartu – Įstatymų projektai). Įstatymų projektuose labai svarbūs yra siūlymai, lemiantys administracinės naštos mažinimą vykdančioms individualią veiklą (smulkiojo verslininko sąskaita), smulkaus verslo skatinimą (registravimosi pridėtinės vertės mokėtojais ribos didinamas nuo 45 tūkst. eurų iki 55 tūkst. eurų), investicijų skatinimą (momentinis ilgalaikio turto nusidėvėjimas ir lengvatos filmų gamybai pratęsimas). Visgi, atsižvelgiant į kultūros sektoriaus specifiškumą ir į kylančius iššūkius, manytume, kad Įstatymo projektų turinys turėtų būti tikslinamas.

Šių metų balandžio 3 d. Ministerijos iniciatyva buvo suorganizuotas susitikimas su kultūros ir meno srities asociacijomis dėl Įstatymų projektų. Konstruktyvios diskusijos metu buvo pabrėžiami šie aspektai, pagrindžiantys kultūros sektoriaus specifiškumą:

1. Kultūros sektorių pagal EVRK kodus sudaro tokios veiklos kaip: muziejų veikla; bibliotekų ir archyvų veikla; kultūrinis švietimas; scenos pastatymų veikla; scenos pastatams būdingų paslaugų veikla; meno įrenginių eksploatavimo veikla; kino filmų, vaizdo filmų ir televizijos programų gamyba; kino filmų, vaizdo filmų ir televizijos programų platinimas; kino filmų rodymas; istorinių vietų ir pastatų bei panašių turistų lankomų vietų eksploatavimas; meninė

kūryba. Savarankiškai dirbantiems asmenims kultūros srityje dažnai nėra galimybės rinktis darbo santykių, kurie būtų pagrįsti darbuotojo ir darbdavio darbo sutartimi. Ši situacija kultūros sektoriuje egzistuoja dėl veiklos specifiškumo ir dėl to, kad nėra pakankamai kultūros srities įstaigų, kurios darbo santykius galėtų įforminti darbo sutartimi. Tokiu atveju individualios veiklos forma tampa vienintele teisėta forma, kurios pagrindu gali būti gaunamos pajamos iš kūrybinės veiklos ir mokami mokesčiai į valstybės biudžetą. Kultūros sektoriaus darbuotojai dažnu atveju pirmenybę teiktų darbo santykiams įformintiems darbo sutarties pagrindu, tačiau nesant tokiai galimybei yra pasirenkama vykdyti individualią veiklą.

2. Taip pat norime atkreipti dėmesį į tai, kad vertinant Įstatymų projektuose teikiamų siūlymų pagrįstumą yra naudojami 2021 m. statistiniai duomenys. Kultūros sektoriuje 2021 m. nebuvo įprastiniai dėl dviejų karantinų ir pandemio laikotarpio. Siūlytume sulaukus šių metų gegužės mėnesio ir gavus duomenis už 2022 m. dar kartą įvertinti Įstatymų projektuose teikiamų siūlymų pagrįstumą.

Diskusijos metu taip pat buvo suformuluoti šie pasiūlymai Įstatymų projektams:

1. **Prezumpcinių sąnaudų dydis 30 proc.** Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo projekte yra siūloma nuo 2024 m. mažinti prezumpcines sąnaudas nuo 30 proc. iki 20 proc. Ministerija mano, kad šiuo metu esantis individualia veikla užsiimančių asmenų mokestinis reglamentavimas, susijęs su prezumpcinėmis sąnaudomis (30 proc.), yra tinkamas. Atkreiptinas dėmesys, kad aukšta infliacija ir taip reikšmingai didina individualiai dirbančiųjų patiriamas sąnaudas, todėl siūlome prezumpcinių sąnaudų dydžio nekeisti ir palikti šiuo metu galiojančią tvarką. Prezumpcinių sąnaudų dydžio mažinimas, tikėtina, turėtų didelę neigiamą įtaką kultūros ir meno darbuotojams gaunantiems mažesnes pajamas.
2. **Mokesčių kredito dydis 20 tūkst. eurų.** Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo projekte yra siūloma mokestinio kredito apatinę ribą iki 2026 m. sumažinti iki 10 tūkst. eurų. Ministerija mano, kad šiuo metu esantis individualia veikla užsiimančių asmenų mokestinis reglamentavimas, susijęs su mokesčių kreditu (20 tūkst. eurų), yra priimtinas. Todėl siūlome šio mokestinio aspekto nekeisti ir palikti šiuo metu galiojančią tvarką, nes tikėtina, kad šis pakeitimas turės didelę neigiamą įtaką kultūros ir meno darbuotojams ypatingai tiems, kurie gauna mažas pajamas. Be to, siūlomas mokesčių kredito pakeitimas tikėtina, kad turės įtakos paslaugų kainų didėjimui, kurios yra teikiamos asmenų užsiimančių individualia veikla. Taip pat manytina, kad gaunama finansinė nauda į valstybės biudžetą, susijusi su mokesčių kredito mažinimu kultūros sektoriuje, būtų sąlyginai maža, lyginant su patiriama žala kultūros ir meno darbuotojams ypatingai tiems, kurie gauna mažas pajamas.
3. **Papildomo gyventojų pajamų mokesčio tarifo (5 proc. ir 7 proc.) taikymas.** Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo projekte yra siūlomas papildomas 5 proc. pajamų apmokestinimas,

kai pajamos viršija 60 vidutinių darbo užmokesčių (toliau – VDU) ir papildomas 7 proc. pajamų apmokestinimas, kai pajamos viršija 120 VDU. Siūlome papildomų mokesčių tarifus, peržengus nustatytą ribą, skaičiuoti ne nuo bendrų pajamų dydžio, bet tik nuo tos pajamų dalies, kuri atitinkamai viršija 60 VDU arba 120 VDU.

4. **Bendrųjų metinių pajamų apmokestinimas.** Susitikimo metu buvo iškelti klausimai ir nuogastavimai dėl Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo projekte numatomų visų fizinio asmens gaunamos metinių pajamų (pvz., darbo užmokesčio pajamos, pajamos iš individualios veiklos, turto pardavimo pajamos, honorarai ir kt. pajamos) sumavimo ir jų bendro apmokestinimo. Tokie siūlymai sudaro prielaidas manyti, kad naikinamas A ir B klasės pajamų klasifikavimas. Siūlome palikti šiuo metu galiojančią tvarką, atskiriant A ir B klasės pajamas. Dėl kultūros sektoriaus veiklos specifiškumo šis aspektas (ypatingai honorarai) yra labai svarbus.
5. **Individualia veikla užsiimančių asmenų socialinės garantijos.** Pasigendama aiškaus reglamentavimo ir jo išaiškinimo, kaip veiktų socialinių garantijų mechanizmas savarankiškai dirbantiems asmenims. Pavyzdžiui, kokioms aplinkybėms esant savarankiškai dirbantis asmuo kultūros srityje galėtų kreiptis į Užimtumo tarnybą dėl nedarbingumo fiksavimo fakto ir atitinkamų socialinių garantijų gavimo.

Kultūros ministras

Simonas Kairys